

1.1. **Sygn. akt III K 125/21**

1. **WYROK**

2. **W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 6 września 2021 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie III Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Banaś

Sędzia: SO Joanna Wieczorkiewicz – Kita

Ławnicy: Anna Biała

Hanna Domagała

Waldemar Pacholski

Protokolant: sekr. sąd. Agata Pawlak

przy udziale prokuratora Bogdana Folwarskiego

po rozpoznaniu dnia 8.06.2021 roku, 6.09.2021 roku

sprawy

P. J. (1), ur. (...) w S., syna M. i B. z domu S.

oskarżonego o to, że:

w dniu 4 grudnia 2020 roku w R., na terenie (...) Ośrodka (...), podczas wykonywania zleconych przez wychowawcę czynności porządkowych w kuchni, po zwróceniu mu uwagi przez innego wychowanka tego ośrodka, 15-letniego W. F. (1), działając z ewentualnym zamiarem pozbawienia go życia, ugodził nożem w brzuch W. F. (1) przy czym, z uwagi na reakcję wychowawcy, udzielenie pokrzywdzonemu natychmiastowej pomocy medycznej i przeprowadzony zabieg operacyjny, zamierzonego skutku nie osiągnął, doprowadzając do powstania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci rany kłutej brzucha powodującej wielomiejscowe uszkodzenie jelita cienkiego skutkujące długotrwałą chorobą realnie zagrażającą życiu pokrzywdzonego, a w czasie popełnienia czynu z powodu upośledzenia umysłowego i zaburzeń zachowania miał znacznie ograniczoną zdolność kierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk

I. Oskarżonego P. J. (1) uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk skazuje go, a na podstawie art. 148 § 1 kk w zw. z art. 14 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 31 § 2 kk, przy zastosowaniu art. 60 § 1 kk w zw. z art. 60 § 6 pkt 2 kk, wymierza mu karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 62 kk orzeka system terapeutyczny wykonywania orzeczonej kary pozbawienia wolności.

III. Na podstawie art. 46 § 1 kk orzeka od oskarżonego P. J. (2) na rzecz pokrzywdzonego W. F. (1) obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę kwoty 2.000 (dwóch tysięcy) złotych tytułem częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

IV. Na podstawie art. 230 § 2 kpk zwraca (...) Ośrodkowi (...) w R. nóż, przechowywany w Biurze Dowodów Rzeczowych tut. Sądu pod poz. BDRz 23/21.

V. Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 4.12.2020 roku, godz. 12.30 przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

VI. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia opłaty i pozostałych kosztów procesu.

/SSO Tomasz Banaś/ /SSO Joanna Wieczorkiewicz – Kita/

/Anna Biała/ /Hanna Domagała/ /Waldemar Pacholski/

UZASADNIENIE

Formularz UK 1	Sygnatura akt	III K 125/21	
Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.			
3. USTALENIE FAKTÓW			
3.1. Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany,	

		jeżeli czynu nie przypisano)	
1.1.1.	P. J. (1)	<p>w dniu 4 grudnia 2020 roku w R., na terenie (...) Ośrodka (...), podczas wykonywania zleconych przez wychowawcę czynności porządkowych w kuchni, po zwróceniu mu uwagi przez innego wychowanka tego ośrodka, 15-letniego W. F. (1), działając z ewentualnym zamiarem pozbawienia go życia, ugodził nożem w brzuch W. F. (1) przy czym, z uwagi na reakcję wychowawcy, udzielenie pokrzywdzonemu natychmiastowej pomocy medycznej i przeprowadzony zabieg operacyjny, zamierzonego skutku nie osiągnął, doprowadzając do powstania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci rany kłutej brzucha powodującej wielomiejscowe uszkodzenie jelita cienkiego skutkujące długotrwałą chorobą realnie zagrażającą życiu pokrzywdzonego, a w czasie popełnienia czynu z powodu upośledzenia umysłowego i zaburzeń zachowania miał znacznie ograniczoną zdolność kierowania swoim postępowaniem,</p> <p><i>tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. w zw. z art.</i></p>	

		11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
<p>P. J. (1) i W. F. (1) przebywali w (...) Ośrodku (...) w R. od 2020 r. W. F. (1) przybył do (...) Ośrodka (...) w R., dalej MOW w R., 10 września 2020 r., a P. J. (1) 24 sierpnia 2020 r. P.J.(1) był wychowankiem III grupy wychowawczej, a W. F. (1) grupy IV. Wobec obu orzeczono o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim, w związku z tym uczęszczali do oddziału klasy I Specjalnej Szkoły Branżowej I Stopnia w MOW w R..</p> <p>P. J. (1) sprawiał problemy wychowawcze, był niedostosowany społecznie, został skierowany do ośrodka wychowawczego z powodu demoralizacji (uciekał z domu sprawiał problemy wychowawcze, był agresywny, stosował przemoc fizyczną, groźby, niszczył mienie, kłamał, lekcewał nauczycieli, opuszczał zajęcia, spożywał alkohol). P. J. (1) według orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z dnia 3.12.2019 r. miał trudności w nawiązywaniu relacji z rówieśnikami, nie identyfikował się z osobami przebywającymi w ośrodku, w swoich</p>	kopia akt osobowych P. J. (1)	k. 59 - 89	

reakcjach, był nieprzewidywalny i gwałtowny, stres i napięcie odreagowywał zachowaniami autodestrukcyjnymi. Był pod stałą kontrolą lekarza psychiatry, przyjmował leki psychotropowe i uspokajające, a pomimo tego zdarzały mu się „stany napięcia emocjonalnego, wtedy tracił kontrolę nad swoim zachowaniem, miał myśli samobójcze”, dokonywał samookaleczenia. Miał miejsce również incydent, gdy w czasie jednego z apeli w internacie podczas zbiórki zaatakował kolegę i pogryzł jego ucho. Z tych powodów przebywał w Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej (...)w S. w okresie od dnia 27 października 2020 r. do dnia 23 listopada 2020 r.

Z akt osobowych zarówno W. F. (1), jak i P. J. (1) wynika, że obaj byli wychowankami z problemami adaptacyjnymi i wychowawczymi, jednak wychowawcy MOW w R. zgodnie uznawali, że P. J. (1) nie stwarzał problemów wychowawczych i nie zaobserwowali u niego skłonności do agresji. W stosunku do pracowników ośrodka był grzeczny, kulturalny i miły, natomiast absorbował

<p>swoją osobą. Próbował zwrócić na siebie uwagę poprzez rozmowę, sugerując, że jej potrzebuje i mu ona pomaga, chciał, aby poświęcano mu więcej czasu niż innym wychowankom.</p>			
<p>kopia akt osobowych W. F. (1)</p>	<p>k. 90 - 113</p>		
<p>kopia dokumentacji medycznej dotyczącej P. J. (1)</p>	<p>k. 173</p>		
<p>zeznania E. K.</p>	<p>k. 183 - 185, 317-319, 456 – 457, 673 v. - 674</p>		
<p>zeznania M. O.</p>	<p>k. 193 -195, 329 – 331, 671 v. - 673</p>		
<p>zeznania A. K.</p>	<p>k. 198 -199, 321 -322</p>		
<p>zeznania J. D.</p>	<p>k. 297 - 298</p>		
<p>zeznania M. S. (1)</p>	<p>k. 325 - 326</p>		
<p>zeznania M. N. (1)</p>	<p>k. 420 - 421</p>		
<p>W dniu 4 grudnia 2020 r., na piątej godzinie lekcyjnej, w pracowni gastronomicznej MOW w R., kiedy zajęcia prowadziła A. S., P. J. (1) podczas wykonywania zleconych przez ww. wychowawcę czynności porządkowych w kuchni, wziął nóż leżący przy naczyniach do mycia i wbił go w prawy bok na wysokości pępka W.</p>	<p>protokół oględzin miejsca zdarzenia z dokumentacją fotograficzną</p>	<p>k. 9 -14</p>	

F. (1). Ten wcześniej kilkakrotnie zgłaszał do P. J. (1) żądania pomocy w osuszaniu naczyń, pomimo, że polecenie wychowawczyni to jemu wskazywało zadanie w postaci mycia naczyń, a P. J. (1) miał w tym czasie oczyścić blaty kuchenne. Kiedy ten konsekwentnie odmawiał, doszło do sprzeczki pomiędzy wychowankami, podczas której W. F. (2) sugerował, że próby samobójcze i zgłaszane przez P. J. (1) problemy natury psychicznej i emocjonalnej były jedynie symulowane i miały za cel opuszczenie MOW i umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym. Po zdarzeniu i reakcji nauczycielki, która krzykiem nakazała mu wyjść z sali, wrzucił nóż do zlewu, w którym była miska z wodą.

W tym momencie w sali, gdzie odbywały się zajęcia, była tylko wychowawczyni A. S., która nie widziała momentu ugodzenia nożem pokrzywdzonego, bo uzupełniała adnotacje w dzienniku lekcyjnym, ale słyszała wymianę zdań. Po ugodzeniu nożem W. F. (1) P. J. (1) na polecenie wychowawczyni, po wrzuceniu noża do zlewu, wyszedł z sali, gdzie opiekę nad nim przejął konserwator MOW w R. B. C..

<p>Wychowawca z pomocą wychowanków, udzielała pierwszej pomocy pokrzywdzonemu, którą kontynuowali wezwani ratownicy na miejscu, a następnie w szpitalu. Rana kłuta brzucha wymagała natychmiastowej interwencji chirurgicznej, co zapobiegło utracie życia pokrzywdzonego. Po zdarzeniu na korytarzu byli wychowankowie: E. R. (1), K. C. (1), M. G., B. B. (2), O. R., D. H., E. R. (2) i S. Z.. Poza konserwatorem, przyszedł wychowawca M. K. (1) oraz wicedyrektor M. S. (2).</p>			
zeznania A. S.	k. 5 - 6, 140 -141, 301 - 303, 600 v. - 601 v.		
zeznania M. K. (1)	k. 135 -136, 293 -294		
zeznania M. S. (2)	k. 21 - 22, 289 -290, 349 - 350		
zeznania B. C.	k. 144 -145, 369 - 370		
zeznania K. J.	k. 432 - 433		
zeznania M. G.	k. 51 - 52, 603 - 603 v.		
zeznania B. B. (2)	k. 55 - 56		
zeznania E. R. (1)	k. 153 -155, 345 - 346		
zeznania K. C. (2)	k. 163 -165, 353 - 354		

zeznania O. R.	k. 203 -204, 361 - 362, 603 v. - 604		
zeznania D. H.	k. 208 - 210 , 341 - 342, 604 - 604 v.		
zeznania E. R. (2)	k. 306 - 307		
zeznania S. Z.	k. 357-358		
w części wyjaśnienia oskarżonego	k. 123 -125, 128, 475 - 477, 599 v. - 600		
w części zeznania W. F. (1)	k. 43-45, 602 v. - 603		
<p>W wyniku ugodzenia nożem pokrzywdzonego doszło u W. F. (1) do powstania rany klutej brzucha i perforacji ściany jelita cienkiego zagrażającej życiu pokrzywdzonego.</p> <p>Rana ta powodowała wielomiejscowe uszkodzenie jelita cienkiego. Z powodu odniesionych obrażeń należało w trybie pilnym zaopatrzyć pokrzywdzonego.</p> <p>Odniesione obrażenia stanowiły chorobę realnie zagrażającą życiu pokrzywdzonego i narażały go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia – w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 kk.</p>	opinia biegłego dotycząca charakteru obrażeń odniesionych przez pokrzywdzonego	k. 311 - 314	
Kontrola Kuratorium (...) w S. wykazała zaniedbania w zakresie udzielania wychowankom	protokół z kontroli w MOW w R.	k. 214 - 219, 277-278	

<p> pomocy psychologiczno – pedagogicznej, co wiązało się z niezapewnieniem zastępstwa za nieobecnych nauczycieli, specjalistów, brakiem koordynacji pomocy psychologicznej, niedokładnym rozpoznaniem funkcjonowania P. J. (1) w placówce. Kuratorium zaleciło wzmocnić nadzór pedagogiczny nad pracą nauczycieli i udzielaniem pomocy psychologiczno - pedagogicznej, koordynować i organizować zastępstwa za nieobecnych nauczycieli, dostosowywać indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne do zaleceń wydanych danym wychowankom przez poradnię psychologiczno – pedagogiczne. </p>	<p> przeprowadzonej przez Kuratorium (...) w S. </p>		
<p> protokół z kontroli w Poradni P. – Pedagogicznej w G. </p>	<p> k. 220 - 224, 279 </p>		
<p> Wyłączono ze sprawy materiały dotyczące ustalenia czy osoby kierujące MOW w R. i nadzorujące ten ośrodek dopełniły swoich obowiązków w zakresie zapewnienia pomocy psychologiczno – pedagogicznej P. J. (1) (zarejestrowane pod sygnaturą (...) i(...)) oraz wyłączono materiały w zakresie ustalenia czy wychowawca sprawujący opiekę nad uczniami MOW w R. </p>			

<p>w dniu 4.12.2020 r. prawidłowo realizował swoje obowiązki co mogło skutkować narażeniem pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (zarejestrowane pod sygnaturą (...)).</p> <p>Postanowieniem z dnia 29.06.2021 r. prokurator umorzył postępowanie prowadzone pod sygn. PR Ds. 106.21 (kopia decyzji została złożona do akt po rozprawie w dniu 6.09.2021 r. k. 678 - 681).</p>			
<p>P. J. (1) jest sprawcą młodocianym, ma ukończone 18 lat, a w chwili popełnienia przypisanego mu czynu ukończone 17 lat. Posiada obywatelstwo polskie, jest bezdzietnym kawalerem. Nie był dotychczas karany. Według zebranych danych dotyczących funkcjonowania oskarżonego w MOW w R. był w swoich emocjach nieprzewidywalny, nie potrafił nawiązywać relacji z rówieśnikami. Na stres i emocje reagował zachowaniami autodestrukcyjnymi, ale pozytywnie reagował na działania terapeutyczne i wychowawcze. W stosunku do kadry ośrodka zachowywał się prawidłowo.</p>	<p>dane osobopoznawcze</p>	<p>k. 444</p>	
<p>dane o karalności</p>	<p>k. 461</p>		

kopia akt osobowych	k. 59 - 88		
kwestionariusz wywiadu środowiskowego	k. 526 - 528		
opinia z Aresztu Śledczego w S.	k. 533 - 534		
P. J. (1) w chwili czynu miał ograniczoną w znaczny sposób zdolność pokierowania swoim postępowaniem z powodu upośledzenia umysłowego i zaburzeń osobowości.	opinia sądowo – psychiatryczna, w tym ustna	k. 449 – 453, 673	
3.2. Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
1.2.1.	P. J. (1)	Czyn I	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód	Numer karty	
Oskarżony nie działał z zamiarem pozbawienia życia W. F. (1).	Opisane niżej.		
4. OCena DOWOdów			
4.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			

Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
	wyjaśnienia P. J. (1)	<p>Oskarżony przyznał się do zarzucanego mu czynu, podając jednak odmiennie okoliczności w jakich ugodził w brzuch pokrzywdzonego, sugerując, że uczynił to dlatego, że pokrzywdzony prowokował go, wyśmiewał się z niego i sugerował, że symuluje chorobę, bo chce opuścić ośrodek wychowawczy. Wskazane okoliczności, a więc bardziej wymiana zdań pomiędzy wychowankami, a nie poważny konflikt, miały miejsce, bo znajduje to oparcie nie tylko w twierdzeniach oskarżonego, ale obecnej nauczycielki, jak też pokrzywdzonego, który przyznał taką rozmowę. P. J. (1) uzupełnił, że ugodził nożem pokrzywdzonego, ale uczynił to dlatego, że pokrzywdzony go prowokował, ale nie chciał pozbawić go życia. Relacjonował, co warto przytoczyć w kontekście dalszych rozważań: „w czasie pobytu w MOW w R. moja psychika się pogorszyła, a W. mówił, że ja specjalnie to zrobiłem, czyli podjąłem próbę samobójczą, żeby nie przebywać w R.. (...) Kiedy on mówił to ja zacząłem się w sobie gotować. Ja podczas tej rozmowy miałem w ręku</p>	

nóż kuchenny średniej wielkości i czyściłem tym nożem blat kuchenny z pozostałości od ciasta. W. powiedział do mnie, że ja jestem nienormalny i mam iść się leczyć. Cały czas trzymałem ten nóż i jak to usłyszałem to wtedy wbiłem nóż w brzuch W.. Ja szybko wyrzuciłem ten nóż i wrzuciłem go do zlewu. (...) Ja chciałem go nastraszyć, żeby on przestał tak mówić, że jak dalej będzie tak mówił, to coś może się stać. Ja myślałem, miałem takie przeczucie, że ten nóż nie jest ostrzem skierowany w jego stronę, tylko w moją stronę. Ja nawet chciałem to ostrze wbić sam sobie, żeby skończyć ze sobą. Ja generalnie wiem, że zadanie ciosu nożem człowieka może zakończyć się pozbawieniem życia, ale wtedy o tym nie myślałem. Ja nie miałem zamiaru zabić W.. (...) Moje zachowanie to był impuls, to były nerwy, ja po prostu chciałem zakończyć tą rozmowę. On podszedł do mnie i wtedy ja zadałem mu cios. Ja do niego nie podchodziłem. (k. 123 v. -124 v. akt sprawy). Jak też dalej: „Nie chciałem nic mu zrobić, chciałem go nastraszyć, że jak będzie mnie dalej prowokować to coś mu się stanie. On zaczął mnie jeszcze bardziej prowokować. Ja miałem przeczucie, że ten nóż nie jest skierowany w jego stronę. Sądziłem,

		<p>że ten nóż jest w moją stronę skierowany i zahaczę tą drugą stronę, a nie ostrzem.” (k. 128 akt sprawy). „Przyznaję się do ugodzenia nożem W. F. (1) co do zamiaru pozbawienia go życia to nie wie.” (...) Jak ugodziłem nożem W. to był impuls spowodowany zachowaniem W., nie potrafię powiedzieć co w tym momencie sobie myślałem. (k. 469 v. - 470 akt sprawy). "W momencie czynu nie zdawałem sobie sprawy, że mogę zabić". (k. 600 akt sprawy). Tej eksponowanej relacji, że nie miał zamiaru zabić pokrzywdzonego sąd nie dał wiary.</p> <p>Ocena wyjaśnień oskarżonego została szeroko przedstawiona w części dotyczącej podstawy prawnej skazania, albowiem zestawienie pojęcia „chciał” jest dalece inne w zakresie analizy pojęć zamiaru bezpośredniego i ewentualnego, w zestawieniu z potocznym jego rozumieniem.</p>	
zeznania L. Ł.	Za dość wiarygodne sąd uznał zeznania opiekuna prawnego oskarżonego L. Ł.. Relacje tego świadka pozwoliły na zobrazowanie osoby oskarżonego oraz jego stanu psychicznego i emocjonalnego w MOW w R., który w połączeniu ze stwierdzonym u niego deficytem intelektualnym,		

	<p>a więc upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, miał problemy adaptacyjne. Reasumując babcia oskarżonego przytoczyła jakie zastrzeżenia czynił oskarżony w ośrodku, po części wkomponowując się w zastrzeżenia pokontrolne Kuratorium (...), niemniej przedstawiając P. J. (1) jako zachowującego się poprawnie, przemilczała okoliczności wyartykułowane w decyzji o umieszczeniu go w ośrodku, po części pochodzące od niej.</p>	
<p>zeznania A. S., M. K. (1), J. D., M. S. (1), M. N. (1), M. S. (2), A. K., E. K., M. O., B. C.</p>	<p>Zeznania osób zatrudnionych w MOW w R. pozwoliły ustalić w jakich warunkach oskarżony i pokrzywdzony funkcjonowali w placówce, w tym, że okres pandemii uniemożliwił prawidłowe działanie placówki z uwagi na liczne zwolnienia nauczycieli. Dodatkowo, co wynika z przeprowadzonych dowodów, a zostało ujęte w dokumentacji z kontroli ośrodka, wobec wychowanków, w tym oskarżonego sprawowano nieefektywnie nadzór psychologiczny – pedagogiczny, o czym szerzej w poz. 4 uzasadnienia. Zasadniczo oskarżony miał zapewnioną pomoc pedagogiczną, psychologiczną i psychiatryczną tylko w</p>	

	<p>sytuacjach nadzwyczajnych, jak samookaleczenia, czy akty agresji.</p> <p>W zakresie samego zdarzenia, będąca na miejscu zdarzenia nauczycielka A. S. opisała wiarygodnie jego przebieg, w tym wymianę zdań pomiędzy wychowankami. Nie odebrała sytuacji jako otwartego konfliktu, bo na taki na pewno by zareagowała. Stąd, o czym była już mowa, sąd ustalił, że pomiędzy wychowankami doszło do sprzeczki, wymiany zdań, a reakcja oskarżonego na czynione przez pokrzywdzonego uwagi nie była w żadnym razie adekwatna. Jednocześnie oskarżony, nawet jeżeli od razu nie miał rozwiązanych swoich problemów, to przecież nie był powód do takiej eskalacji zachowania. Zresztą potrafił zgłaszać swoje potrzeby, pomimo ograniczeń rozwojowych, wiedział jakie są konsekwencje własnych zachowań, w tym samookaleczeń, co wykorzystywał instrumentalnie. W konsekwencji zeznania tych świadków sąd uznał zasadniczo za wiarygodne, przy czym bagatelizowali przedstawione ustalenia Kuratorium (...).</p>	
zeznania W. F. (1)	Pokrzywdzony W. F. (1) potwierdził, że oskarżony	

ugodził go w nożem w brzuch, zeznał jednak, iż uczynił to bez powodu niczym nie prowokowany.

Oceniając wiarygodność i wartość dowodową zeznań pokrzywdzonego sąd pamiętał o treści opinii psychologicznej z dnia 27 lipca 2020 r. sporządzonej przez psychologa Domu Dziecka w S. (k. 101 - 103 akt sprawy), z której jednoznacznie wynika, że pokrzywdzony już wcześniej groził i zastraszał innych wychowanków, wszczywał liczne bójkę, generował konflikty, przejawiał agresję słowną i fizyczną, używał wobec rówieśników przedmiotów niebezpiecznych, kłamał i oszukiwał oraz przejawiał zachowania antyspołeczne, które stanowiły zagrożenie dla niego samego, jak i innych podopiecznych. W środowisku rówieśniczym był agresywny, manipulujący oraz terroryzujący, a co więcej zachowaniom tym wymierzonym w inne osoby nie towarzyszyły żadne emocje pokrzywdzonego, który notorycznie kłamie i oszukuje, by pozyskać dobra i korzyści, ma skłonności do niszczenia mienia, które ma charakter złośliwego odwetu, nadto nie jest zdolny do uczenia się na własnych doświadczeniach, nic nie

robi na nim wrażenia, cechuje go odporność zarówno na nagrody, jak i ponoszone konsekwencje za złe zachowanie, co więcej ma on skłonność do zachowań „uwodzących” i prawnienia fałszywych komplementów mających na celu uzyskanie przychylnego ustosunkowania się względem jego osoby, wówczas pozornie spełnia oczekiwania, ukrywa słowa lub gesty, które mogłyby wyrzucić złe wrażenie. Jego stany emocjonalne są skrajne i szybko ulegają zmianie, przeżywa na przemian nienawiść, wściekłość i zawiść oraz opartą na obronach pogardę i dewaluację wobec innych osób, nie ma wglądu w swoje zachowanie, zrzuca odpowiedzialność na innych i czynniki zewnętrzne, jego brak psychicznej więzi w stosunku do innych wyraża się w prowokacyjnym i pozbawionych lęku destrukcyjnych zachowaniach oraz skłonności do impulsywnych aktów, brak mu empatii, skruchy i poczucia winy.

O ile więc brak jest dowodu, szczególnie w świetle zeznań A. S., że W. F. (1) wywołał poważny konflikt z P. J. (1), prowokował go stwierdzeniami, które go zdenerwowały. W

	<p>konsekwencji oczywiście nieadekwatne zachowanie oskarżonego było wynikiem sprzeczki ze współwychowankiem.</p>	
<p>zeznania K. J., M. G., B. B. (2), O. R., D. H., S. Z., E. R. (1), E. R. (2)</p>	<p>Żaden z wychowanków ośrodka nie był świadkiem uderzenia nożem W. F. (1) przez P. J. (1), jak też poprzedzającej je wymiany zdań. W konsekwencji na podstawie ich zeznań sąd ustalił przedstawione wyżej okoliczności pobytu oskarżonego w placówce oraz sekwencję zdarzeń po zdarzeniu. Przesłuchani świadkowie potwierdzili, że oskarżony i pokrzywdzony nie byli ze sobą wcześniej skonfliktowani.</p>	
<p>dowody z opinii</p>	<p>Za wiarygodne sąd uznał przeprowadzone w sprawie opinie, w tym sądowo - lekarską dotyczącą charakteru obrażeń pokrzywdzonego, a także sądowo - psychiatryczną oskarżonego. Po sprostowaniu w toku rozprawy głównej w dniu 6.09.2021 r. przez biegłych psychiatrów omyłek w opinii, co na etapie postępowania przygotowawczego umknęło prokuratorowi, wszystkie wywiedzione wnioski przez biegłych są należycie uzasadnione i korespondują z okolicznościami sprawy. Z tego względu sąd uznał opinie za zupełne i jasne, rozstrzygające</p>	

	<p>badane kwestie w sposób kategoryczny i jednoznaczny. Jednocześnie opinie nie były kwestionowane przez strony.</p>		
dowody z pozostałych dokumentów	<p>Nie budziły również wątpliwości dowody z innych dokumentów, tj. protokołów oględzin, protokołów czynności wykonanych na miejscu zdarzenia, protokołów przeszukania i zatrzymania itp. Zostały one bowiem sporządzone w przepisanej prawem formie, przez osoby do tego uprawnione. Stąd brak powodów, aby kwestionować ich autentyczność, bądź prawdziwość zawartej w nich treści, a w toku postępowania nie były również kwestionowane przez strony. Reasumując dokumenty uzyskane do sprawy zostały wydane przez uprawnione do tego organy i brak jest podstaw do ich podważenia.</p>		
<p>4.2. <i>Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i></p>			
Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	

	zeznania pozostałych świadków wskazanych w akcie oskarżenia	Zeznania pozostałych świadków nie wniosły nic do sprawy.	
5. PODSTAWA PRAWNA WYROKU			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	
#	3.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem		
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
Przeprowadzona analiza zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że sprawstwo i wina oskarżonego P. J. (1) nie budzą wątpliwości. Ustaleń w sprawie dokonano w głównej mierze na podstawie zeznań pokrzywdzonego, zeznań A. S., a także dokumentacji z leczenia psychiatrycznego oskarżonego, opinii (...) w S., opinii sądowo-psychiatrycznej dotyczącej oskarżonego, a także sprawozdania z kontroli Kuratorium (...) w S. w MOW w R.. Z uwagi zaś na rodzaj rany, sposób i rodzaj użytego narzędzia sąd przyjął, że oskarżony P. J. (3) działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonego			

W. F. (1). Zebrany zaś materiał dowodowy wskazuje w sposób nie budzący wątpliwości, że czyn popełniony przez P. J. (1) związany ze spowodowaniem obrażeń u pokrzywdzonego wyczerpuje kumulatywnie znamiona przestępstwa z art. 156 § 1 pkt 2 kk i usiłowania zabójstwa tj. art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk.

Artykuł 148 § 1 kk wymaga do realizacji znamion opisanego w nim czynu zabronionego, umyślności w postaci zamiaru bezpośredniego albo w postaci zamiaru wynikowego. Sprawca może podejmować zachowanie skierowane przeciwko drugiej osobie w celu jej zabicia ze świadomości konieczności pozbawienia życia drugiego człowieka jako środka do realizacji swojego celu lub jako następstwa ubocznego (zamiar pośredni), albo z przewidywaniem możliwości spowodowania śmierci człowieka zamiast osiągnięcia celu zamierzonego lub obok realizacji celu zamierzonego i godzenie się na taki skutek swojego zachowania (zamiar ewentualny) (Andrzej Zoll i inni, Kodeks Karny, Część szczególna, Komentarz, Wolters Kluwer business, Warszawa 2008 r., str. 214-223).

Nie ulega wątpliwości, wbrew twierdzeniom oskarżonego i jego obrońcy, że w dniu 4 grudnia 2020 r. ten działając w zamiarze pozbawienia życia W. F. (1) zadał mu cios nożem w bok na wysokości pępka, czym spowodował ciężkie obrażenia, narażające pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia. W przypadku niezaopatrzenia w trybie pilnym powołanych obrażeń, skutkiem byłyby zgon pokrzywdzonego. W ocenie sądu oskarżony działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia. W tym zakresie należy mieć na uwadze utrwalone poglądy orzecznictwa, z których wynika, że każdy przeciętnie doświadczony człowiek wie, że uderzenie nożem w brzuch może powodować nie tylko ciężkie uszkodzenie ciała, ale również skutek śmiertelny (wyrok Sądu Apelacyjnego. w L. z dnia 8 czerwca 2010 r., sygn. akt II AKa 135/10, opublik. LEX nr 628237). Nadto zadanie ciosów nożem w brzuch człowieka zwykle powoduje skutek śmiertelny, bo łatwość przeniknięcia narzędzia w głąb powłok brzusznych ofiary i uszkodzenia znajdujących się tam ważnych dla życia organów ciała sprawia, że skutek śmiertelny

takiego działania jest bardzo prawdopodobny. Skoro zaś oskarżony mimo to takie właśnie działanie podjął, to słusznie przyjmuje się, że co najmniej godził się na śmierć W. F. (1), którego ranił nożem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 marca 2010 r., sygn. akt 19/10, opublik. KZS.2010/5/28). Użycie noża i ugodzenie nim pokrzywdzonego w bardzo ważną i wrażliwą część ciała jaką jest pogranicze jamy brzusznej i klatki piersiowej, gdzie skupione są ważne dla życia organy, wskazuje w sposób jednoznaczny, że oskarżony godził się na spowodowanie skutku śmiertelnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 września 2008 r., sygn. akt II AKa 236/08, opublik. LEX nr 477576). W słusznej ocenie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, przedstawionej w wyroku z dnia 18 grudnia 2014 roku, w sprawie II AKa 241/14, opublik. Legalis 1241904, ugodzenie w ważne miejsce dla życia człowieka, jakim jest niewątpliwie brzuch, kryjące istotne dla życia organy, świadczy o tym, że oskarżony godzi się na wyrządzenie skutku śmiertelnego, choćby nie był to skutek objęty celowością działania. Skutek ten w przypadku pchnięcia nożem nie

jest bowiem zdarzeniem na tyle nietypowym, by można mówić o obejmowaniu nieumyślnością śmierci w rozumieniu art. 156 § 3 kk. Przeciętnie doświadczony człowiek ma też świadomość tego, że tego rodzaju uderzenia mogą powodować nie tylko ciężkie uszkodzenie ciała, ale również skutek śmiertelny (por. też wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 15 marca 2012 roku, w sprawie II AKa 55/12, opublik. Legalis 527975), a już pchnięcie nożem w bardzo ważną i wrażliwą część ciała, gdzie skupione są ważne dla życia organy, wskazuje w sposób jednoznaczny, że oskarżony przewidywał możliwość spowodowania skutku śmiertelnego i na to się godził (tak na dość analogicznym stanie faktycznym Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 18 września 2008 roku, w sprawie II AKa 236/08, opublik. Prok. i Pr. 2009 nr 6, poz. 44, str. 22).

Każdy przeciętnie doświadczony człowiek ma więc świadomość, że uderzenie nożem o 23 cm ostrzu w okolice brzucha i klatki piersiowej może powodować nie tylko ciężkie uszkodzenie ciała, ale także skutek śmiertelny niezależnie od czasu, w którym zostanie udzielona pomoc

medyczna. Oskarżony pomimo ograniczeń rozwojowych w postaci lekkiego upośledzenia umysłowego z zaburzeniami zachowaniami nie miał zniesionej zdolności rozumienia znaczenia swojego zachowania, choć ta była znacznie ograniczona. Niemniej sięgając do opinii sądowno – psychiatrycznej, po jej sprostowaniu, analizując jego zachowanie w środowisku rówieśniczym, rozumienie związków przyczynowych, w tym konsekwencji uszkodzeń ciała, sąd uznał, że mógł przewidzieć skutki uderzenia człowieka nożem w brzuch i na nie się godził. Jak bowiem wynika z rzeczony opinii sprawność umysłowa oskarżonego mieści się w granicach normy, adekwatnie do warunków środowiska i uzyskanego wykształcenia. Myślenie przyczynowo – skutkowe nie nosi znamion patologii, oskarżony rozumie normy społeczno – prawne oraz skutki ich przekraczania. Oznacza to, że ma wykształconą zdolność myślenia przyczynowo – skutkowego, jest w stanie wyciągać wnioski i prawidłowo rozumować. Powołane cechy osobowościowe oskarżonego świadczą, że podejmując takie działanie musiał liczyć się ze skutkami, a

mechanizm jego działania świadczy, że skutek taki przewidywał lub godził się go osiągnąć. Charakter obrażeń spowodowanych przez oskarżonego był na tyle poważny, że pokrzywdzony przeżył jedynie z uwagi na udzielenie mu skutecznej pomocy medycznej. Jak bowiem wynika z opinii sądowo – lekarskiej z uwagi na wielomiejscowe uszkodzenie u W. F. (1) jelita cienkiego będącego mocno ukrwionym narządem wewnętrznym, brak przeprowadzenia w odpowiednim czasie zabiegu operacyjnego doprowadziłby nieuchronnie do zgonu ww. w wyniku wykrwawienia.

Oskarżony posłużył się nożem, a więc narzędziem niebezpiecznym, którego uderzenia mogą spowodować rozległe obrażenia ciała. Zdawał sobie więc sprawę z tego, że takie działanie może doprowadzić do śmierci ofiary. Świadomość tego, że nóż jest niebezpiecznym narzędziem, a uderzenie nim w brzuch – gdzie mieszczą się organy niezwykle ważne dla funkcji życiowych człowieka – może doprowadzić do zgonu nie wymaga żadnej specjalnej wiedzy, czy szczególnej inteligencji. Niewątpliwie jest to wiedza, której można wymagać również od osoby z lekkim

upośledzeniem umysłowym, nawet gdy w chwili zdarzenia znajdował się on w stanie ograniczającym znacznie kontrolowanie swojego zachowania. Sąd zatem przyjmując, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia W. F. (1) dokonał tej oceny opierając się na przesłankach natury przedmiotowej (rodzaj użytego narzędzia, długość ostrza, godzenie w ważne dla życia ludzkiego organy ciała, siła ciosu), ale także natury podmiotowej (osobowość oskarżonego, jego charakter, usposobienie, poziom umysłowy, reakcje emocjonalne przed i po zdarzeniu, a przede wszystkim tło i powody zajścia - wyrok Sadu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 grudnia 2014 r. sygn. akt II AKa 231/14, opublik. LEX nr 1747406, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 października 2014 r. sygn. akt II AKa 227/14, opublik. LEX nr 16661223, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 września 2014 r. sygn. akt II AKa 176/14, opublik. (...); wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 września 2014 r. sygn. akt II AKa 133/14, opublik. LEX nr 1511703; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 listopada 2015 r. sygn. akt II AKa 175/15, opublik. LEX nr 1993204;

wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 września 2015 r. sygn. akt II AKa 130/15, opublik. LEX nr 1927501; Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 marca 2015 r. sygn. akt II AKa 279/14, opublik. LEX nr 1999325; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 maja 2015 r. sygn. akt II AKa 100/15, opublik. LEX nr 1711592). W judykaturze słusznie się przyjmuje, że w sytuacji, gdy tylko niezwłoczne wezwanie pogotowia i przeprowadzenie zabiegu chirurgicznego uratowałyby pokrzywdzonemu życie, już należy przyjąć, że oskarżony godził się i brał pod uwagę skutek śmiertelny zaatakowanego oraz musiał się też na to godzić (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1982 roku, w sprawie II KR 332/81, opublik. OSNPG 82/7/93; czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 stycznia 2015 roku, w sprawie II AKa 302/14, opublik. Prok i Pr. 2017/4/17). Również ta okoliczność przekonuje, że działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia pokrzywdzonego życia.

Stan zatem i charakter obrażeń powstałych u pokrzywdzonego W. F. (1) w postaci rany klutej brzucha i perforacji ściany jelita cienkiego zagrażającej życiu

pokrzywdzonego, stanowiącej chorobę realnie zagrażającą życiu, wskazuje na to, że sprawca zmierzał do pozbawienia go życia, czyli swoim zachowaniem zmierzał do dokonania czynu zabronionego, przewidując możliwość wystąpienia skutku w postaci śmierci pokrzywdzonego lub przynajmniej na to się godząc, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi udzielenie pokrzywdzonemu skutecznej pomocy medycznej, a zatem należało mu przypisać usiłowanie popełnienia czynu z art. 148 § 1 kk.

Reasumując oskarżony P. J. (1) używając ostrza noża, działając z zamiarem ewentualnym, usiłował pozbawić życia W. F. (1), poprzez pchnięcie pokrzywdzonego nożem w brzuch, czym spowodował powstanie rany klutej brzucha powodującej wielomiejscowe uszkodzenie jelita cienkiego, stanowiącej chorobę realnie zagrażającą życiu, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na udzielenie pokrzywdzonemu skutecznej pomocy medycznej i przez przyzmat spowodowania tego rodzaju skutku i uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonego do kwalifikacji czynu

zarzucanego oskarżonemu należało wprowadzić również art. 156 § 1 pkt 2 kk, co z kolei nakazuje dla pełnej oceny zdarzenia przyjęcie kwalifikacji z art. 13 § 1 kk w zw. z art.148 § 1 kk w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, albowiem jeżeli czyn wyczerpuje znamiona określone w dwóch albo więcej przepisach ustawy karnej, sąd skazuje za jedno przestępstwo na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów.

W konsekwencji złożone przez P. J. (1) wyjaśnienia, w których przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu, nie zaś do świadomości, że swoim czynem mógł spowodować skutek w postaci śmierci pokrzywdzonego - traktować należy jedynie jako wyraz przyjętej przez niego obrony obliczonej na uniknięcie lub złagodzenie odpowiedzialności karnej. Analiza zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego prowadzi zatem do wniosku, iż okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu, jego wina i sprawstwo nie budzą wątpliwości.

#

3.2. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem

Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.3. Warunkowe umorzenie postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach warunkowego umorzenia postępowania			
#	3.4. Umorzenie postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach umorzenia postępowania			
#	3.5. Uniewinnienie		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach uniewinnienia			
6. KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności

P. J. (1)	I.	I.	<p>Oskarżonego P. J. (1) sąd uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb, z art. 156 § 1 pkt 2 kk w zw. w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk skazał go, a na podstawie art. 148 § 1 kk w zw. z art. 14 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 31 § 2 kk, przy zastosowaniu art. 60 § 1 kk w zw. art. 60 § 6 pkt 2 kk, wymierzył mu karę 5 lat pozbawienia wolności.</p> <p>W związku z tym, że wiek oskarżonego w chwili przypisanego mu zdarzenia pozwala na przyjęcie jego odpowiedzialności karnej, albowiem popełnił zarzucany mu czyn zabroniony po ukończeniu 17 lat (czyn popełniony został bowiem w dniu 4 grudnia 2020 r., zaś 17 lat oskarżony ukończył 24 czerwca 2020 r.), to powoduje, że stosownie do uregulowania art. 10 § 1 kodeksu karnego może on odpowiadać na zasadach określonych w tym kodeksie, a w sprawie, o czym była już mowa, nie wystąpiły żadne okoliczności wyłączające bezprawność czynu lub okoliczności wyłączające jego winę. Przy ustalaniu wysokości kary sąd rozważył ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu i zawinienia, jak</p>
-----------	----	----	---

również względy prewencji ogólnej i szczególnej.

Zgodnie z art. 115 § 2 kk przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Wymierzając za popełnione przez P. J. (1) przestępstwo podaną karę kierował się też dyrektywami wymiaru kary zawartymi w przepisach art. 53, 54 i nast. kk., bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynów oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Sąd uwzględnił nadto w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki

osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu.

Musiał więc mieć na względzie, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonego oraz że dopuścił się tego przestępstwa wobec osoby którą znał, z którą uczęszczał do tej samej klasy, przebywał w tym samym (...) Ośrodku (...), a więc przynajmniej okresowo zamieszkiwał i przebywał, nie tylko w czasie godzin oraz zajęć lekcyjnych i oddziaływań edukacyjnych, ale również po ich zakończeniu, popołudniami i wieczorami.

Ponadto na niekorzyść P. J. (1) świadczą jego warunki i właściwości osobiste. Oskarżony bowiem znajdował się w (...) Ośrodku (...) w R., skierowany przez sąd rodzinny, bo sprawiał już wcześniej problemy wychowawcze, był niedostosowany społecznie, a do ośrodka wychowawczego został skierowany z powodu demoralizacji (uciekał z domu sprawiał problemy wychowawcze, był agresywny, stosował przemoc fizyczną, groźby, niszczył mienie, kłamał, lekceważył nauczycieli, opuszczał zajęcia, spożywał alkohol), a zatem nie wykorzystywał swoich

możliwości, by zdobyć edukację, która pozwoliłaby mu na godne, ustabilizowane życie i znalezienie w efekcie tego pracy zarobkowej, która mogłaby mu zapewnić godny byt, przyzwoite warunki mieszkaniowe i właściwy standard życia w przyszłości. Oczywiście sąd uwzględnił okoliczność, że oskarżony miał utrudnione możliwości w tym względzie, bo urodził się w rodzinie dysfunkcyjnej z problemem alkoholowym matki, praktycznie nie znał swojego ojca, nie miał więc z jego strony wsparcia, pomocy, czy też autorytetu, którym w normalnie funkcjonującej rodzinie jest dla dorastającego chłopca jego ojciec. Jednak pomimo tego powinien docenić okoliczność, iż opiekę na nim i jego wychowaniem przejęła babcia, a więc osoba z bliskiej rodziny, która wykazywała troskę i zaangażowanie, by pomimo wyżej opisanej sytuacji osobistej i rodzinnej wnuka zapewnić mu warunki do pozyskania wiedzy i wykształcenia, a także niezbędny w procesie edukacyjnym spokój, poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji, których to starań oskarżony nie potrafił wykorzystać.

Sąd wziął również pod uwagę jako okoliczności obciążające wysoki stopień

społecznej szkodliwości czynu wynikający z rodzaju i charakteru naruszonego dobra prawnego. P. J. (1) naruszył bowiem dobro najwyższe w hierarchii dóbr chronionych prawem, jakim jest życie i zdrowie człowieka, a także prawo do poczucia bezpieczeństwa jednostki, z blahego powodu jakim w zestawieniu z życiem i zdrowiem, czy poczuciem bezpieczeństwa jednostki była chęć rozładowania zdenerwowania, poradzenia sobie z sytuacją dla niego dyskomfortową wynikającą z chęci swoistego przymuszenia go przez pokrzywdzonego do pomocy w osuszaniu naczyń, czy też nawet eskalowania tegoż sporu poprzez prawdopodobne dokuczanie oskarżonemu przez pokrzywdzonego z powodu jego trudności w nawiązywaniu i utrzymywaniu relacji z rówieśnikami, czy też wypominania faktu pobytu w szpitalu psychiatrycznym.

Reasumując działania oskarżonego były skierowane przeciwko zajmującej najwyższe miejsce w hierarchii dóbr chronionych prawem wartości jaką jest zdrowia i życia człowieka. Prawo do życia i ochrony zdrowia przysługuje każdej istocie ludzkiej, wynika z natury człowieczeństwa, jest

źródłem wszystkich praw a jednocześnie warunkiem korzystania z nich. Tego prawa oskarżony usiłował pozbawić W. F. (1). Rozmiar szkody wyrządzonej przestępnym działaniem oskarżonego jest duży, albowiem poprzez swoje działanie doprowadził do ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci rany klutej brzucha powodującej wielomiejscowe uszkodzenie jelita cienkiego, skutkujące długotrwałą chorobą realnie zagrażającą życiu pokrzywdzonego i tylko udzielenie mu natychmiastowej pomocy medycznej i przeprowadzony zabieg operacyjny, spowodował, iż skutku w postaci śmierci pokrzywdzonego udało się uniknąć. Nie bez znaczenia pozostaje również skala cierpień, jakie swoim zachowaniem, oskarżony wyrządził pokrzywdzonemu, o których ten relacjonował w dniu 8.06.2021 r. Rozmiar i charakter obrażeń jakich doznał pokrzywdzony był bowiem znaczny, albowiem po zdarzeniu przebywał on przez około tygodnia w szpitalu, miał operację, a ból po niej były w stanie łagodzić jedynie leki przeciwbólowe, nie był w stanie wstawać przez kilka dni, po wyjściu ze szpitala jeszcze przez ponad miesiąc musiał mieć założony opatrunek,

a blizna pozostała mu do dnia dzisiejszego(vide k. 603). Nie sposób było tego pominąć orzekając w przedmiocie wymiaru kary.

Z drugiej strony sąd, o czym była już mowa, uwzględnił, że pokrzywdzony w dużej mierze mógł wywołać, sprowokować i zaaktywizować działanie oskarżonego, który znajdował się w stanie psychicznym, mogącym być czynnikiem szczególnie wyzwalającym, o czym szerzej poniżej. Oczywiście wszyscy wychowankowie MOW są osobami sprawiającymi problemy wychowawcze, a więc najczęściej nie przestrzegającymi zasad i norm, a ich osobowość rozwija się nieprawidłowo, pomimo ukierunkowanych oddziaływań rodziców, czy jak w przypadku pokrzywdzonego wychowawców i wyspecjalizowanych pracowników Domu Dziecka w S., w którym wcześniej przebywał i te właśnie okoliczności decydują o umieszczeniu ich w MOW, to jednak w kontekście możliwego sprowokowania oskarżonego, to również miał wpływ na wymiar kary.

Sąd wymierzając karę P. J. (1) skorzystał z

instytucji nadzwyczajnego
jej złagodzenia
przewidzianego w art. 60 §
1 kk w zw. art. 60 § 6 pkt 2
kk.

Zgodnie zaś z treścią art.
60 § 1 kodeksu karnego
sąd może zastosować
nadzwyczajne złagodzenie
kary w wypadkach
przewidzianych w ustawie
oraz w stosunku
do młodocianego, jeżeli
przemawiają za tym
względy określone w
art. 54 § 1 kk.
Stosownie natomiast do
uregulowania art. 54
§ 1 kk wymierzając
karę nieletniemu albo
młodocianemu, sąd
kieruje się przede
wszystkim tym, aby
sprawcę wychować.
Nadzwyczajne złagodzenie
kary polega natomiast
na wymierzeniu kary
poniżej dolnej granicy
ustawowego zagrożenia
albo kary łagodniejszego
rodzaju według zasady,
iż jeżeli czyn stanowi
inną zbrodnię niż
zbrodnia zagrożona karą
co najmniej karą 25
lat pozbawienia wolności,
sąd wymierza karę
pozbawienia wolności
nie niższą od jednej
trzeciej dolnej granicy
ustawowego zagrożenia
(art. 60 § 6 pkt 2 kk).
Definicję młodocianego
zawiera zaś art. 115 § 10 kk.
Zgodnie z nią młodociany
to sprawca, który w
chwili popełnienia czynu
zabronionego nie ukończył
lat 21 i w czasie orzekania

w pierwszej instancji 24 lat. Bezsprzeczne P. J. (1) dopuszczając się zarzucanego mu czynu po ukończeniu jedynie 17 lat był sprawcą młodocianym, co więcej był nawet sprawcą małoletnim, bo był osobą która w momencie popełnienia czynu zabronionego miała więcej niż 17 lat, ale mniej niż 18 lat. Dodatkowo biegli psychiatrzy w wydanej w stosunku do P. J. (3) opinii sądowo - psychiatrycznej z dnia 18 marca 2021 r. zgodnie stwierdzili, że w czasie dokonywania zarzucanego mu czynu miał on z powodu upośledzenia umysłowego i zaburzeń zachowania znacznie ograniczoną zdolność do kierowania swoim postępowaniem, a zatem zachodzą w stosunku do niego okoliczności, o których mowa w art. 31 § 2 kodeksu karnego, zgodnie z treścią którego w tej sytuacji, sąd może również zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

Na wymiar kary niewątpliwie wpływ zatem miały rozpoznane u oskarżonego upośledzenie umysłowe lekkie z zaburzeniami zachowania, które mogły się nasilić i znacznie uaktywnić z powodu zaniedbań dokonywanych w jego procesie edukacyjno – terapeutycznym. Kontrola bowiem przeprowadzonej

przez Kuratorium (...) w S. wykazała zaniedbania w zakresie udzielania wychowankom pomocy psychologiczno - pedagogicznej, co wiązało się z niezapewnieniem zastępstwa za nieobecnych nauczycieli, np. koordynatorami pomocy psychologiczno - pedagogicznej wpisanymi w indywidualnym programie edukacyjno - terapeutycznym P. J. (1), specjalistów, brak koordynacji pomocy psychologicznej, niedokładne rozpoznanie funkcjonowania P. J. (1) w placówce, które to spowodowało niezapewnienie mu właściwej opieki i pomocy psychologiczno - psychiatrycznej. Nieobecni w pracy od początku roku szkolnego 2020/2021 byli M. K. (2) oraz M. K. (1). Pod nieobecność wymienionych nikt nie koordynował pomocy psychologiczno - psychiatrycznej, która powinna być udzielana P. J. (1).

Powyższe spowodowało, że wbrew zaleceniom i wytycznym, grupy wychowawcze nie obejmowały wychowanków w zbliżonym wieku, ani nie uwzględniały ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i specyficznych problemów wychowawczych. To

właśnie mogło spowodować, że oskarżony P. J. (1) w odróżnieniu od swojego wcześniejszego pobytu w (...) Ośrodku (...) w P. (opinia k. 569 - 598 akt sprawy) w MOW w R. sprawiał problemy wychowawcze (opinie wychowawców M. S. (1), J. D. i M. N. (2)), szukał kontaktu z osobami dorosłymi, a nie kolegami, wręcz wzbraniając się przed kontaktem z rówieśnikami, gdy po próbie ugryzienia kolegi z grupy wychowawczej wychowankowie wręcz odsunęli się od niego.

Pomimo przyjmowania leków psychotropowych i uspokajających zdarzały mu się stany napięcia emocjonalnego podczas których tracił kontrolę nad swoim zachowaniem, miał trudności z wyrażaniem myśli i odczuć, jeżeli nie osiągał swoich celów stawał się nieprzewidywalny, tj. gryzł rówieśników, rzucał przedmiotami, opowiadał o zrobieniu sobie krzywdy, miał myśli samobójcze, co również mogło być spowodowane okolicznością, że leków tych nie chciał przyjmować.

Zdecydowanie lepiej funkcjonował w małej grupie wychowanków, a w większej sprawiał wrażenie przestraszonego, nie kontrolował swojego zachowania, przejawiał nieadekwatne reakcje

na bodźce, dokonywał samookaleczeń, pociął się szkłem, zaatakował innego z wychowanków przykładając mu szkło do szyi, zagrażał innym wychowankom, a także sobie.

Z informacji odnotowanych w Wielospecjalistycznej Ocenie Funkcjonowania P. J. (1) wynika, że „widoczne są trudności w nawiązywaniu relacji z innymi wychowankami, w sytuacjach konfliktowych P. J. (1) dąży do eskalacji problemu, reaguje nieadekwatnie do bodźców, a w sytuacjach stresowych ujawnia tendencje autodestrukcyjne”. W chwili prowokacji ma trudności w opanowaniu złości.

Powyższe wskazuje na zaniedbania w zakresie rzetelnego rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych P. J. (1), a także trudności w jego funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających mu funkcjonowanie w szkole. Brak rzetelnego rozpoznania skutkowało tym, że wychowawca jako koordynator pomocy psychologicznej - psychiatrycznej w ramach zintegrowanych działań nauczycieli, wychowawców grup

wychowawczych i specjalistów oraz bieżącej pracy z uczniem nie był w stanie pokierować procesem dotyczącym m.in. sytuacji, gdy P. J. (1) nie radził sobie z własnymi emocjami, gdyż nie dostrzegł problemu wychowanka, który według niego nie sprawiał żadnych problemów wychowawczych, o których wiedzieli wychowawcy grup wychowawczych i pedagog. wychowawca klasy nie przedstawił również obserwacji pedagogicznej P. J. (3).

Nadto, za kontrolą kuratorium, indywidualne programy edukacyjno - terapeutyczne ((...)) zarówno P. J. (1), jak i W. F. (1) zawierają nieprawidłowości. Lista obecności osób obecnych na spotkaniu nie zgadza się z listą osób, które (...) podpisały, a na spotkaniu zespołu opracowującego (...) dla P. J. (1) zabrakło osób koordynujących, tj. wychowawcy grupy wychowawczej M. K. (2) i wychowawcy oddziału - M. K. (1), gdyż obaj przebywali wówczas na długotrwałych zwolnieniach lekarskich, a w ich zastępstwie nie zostali wyznaczeni inni koordynatorzy. M. K. (1) z powyższych powodów nie uczestniczył również w spotkaniu zespołu (...) opracowywanego dla W.

F. (1). W (...)ach ww. zabrakło również wielu niezbędnych informacji, w tym kluczowych dla niniejszej sprawy i mogących być przyczyną zaistnienia inkryminowanego zdarzenia, a więc wymiarze godzin zajęć socjoterapeutycznych, rewalidacyjnych, działań wspierających rodziców i zakresu współpracy z rodzinami wychowanków, nie udokumentowano, iż opiekunowie prawni ww. zostali poinformowani o terminie spotkania zespołu (...) i możliwości uczestnictwa w tym spotkaniu, a także czy otrzymali kopię opracowanego programu.

Dodatkowo w wykazie ujawnionych po przeprowadzeniu kontroli Kuratorium (...) w S. nieprawidłowości wskazano, że Dyrektor (...) Ośrodka (...) w R. niewłaściwie pełnił nadzór pedagogiczny nad realizacją godzin wychowawczych wynikających z ramowego planu nauczania ustalonego przez MEN dla Szkoły Branżowej I Stopnia, tj. z uwagi na długoterminową nieobecność M. K. (1) ustalił, iż podczas zajęć z wychowawcą prowadzone będą inne obowiązkowe zajęcia edukacyjne. Dalej, pomimo zaistnienia wyżej opisanych sytuacji związanych z brakami

kadrowymi, nawet jeżeli były wynikiem absencji z powodu pandemii i problemami adaptacyjnymi, wychowanków Dyrektor nie występował do Poradni Psychologiczno - Psychiatrycznej o wsparcie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych, czy specjalistów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, rozpoznawaniu potrzeb wychowanków, opracowywaniu indywidualnych programów edukacyjno - terapeutycznych, etc.

Powyższe okoliczności pomimo, że nie są bezpośrednio związane ze zdarzeniem z dnia 4 grudnia 2020 r. należało uwzględnić na korzyść oskarżonego, jako „sposób życia przed popełnieniem przestępstwa”, przy czym zasadniczo na zastosowanie instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary miały wpływ równoległe okoliczności, że oskarżony przestępstwa dopuścił w stanie opisanym art. 31 § 2 kk, będąc sprawcą młodocianym.

W procesie wymiaru kary sąd również uwzględnił okoliczność, że oskarżony nie jest osobą karaną. Niemniej podzielił słuszne stanowisko judykatury, że wcześniejsza niekaralność

nie ma większego znaczenia lub znaczenie drugorzędne, w przypadku tak specyficznych przestępstw, jak zbrodnia zabójstwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2007 roku, w sprawie WA 12/07, opubl. OSNwSK 2007 nr 1, poz. 652; czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 czerwca 2014 roku, w sprawie II AKa 107/14, opubl. KZS 2014 nr 12, poz. 61), tym bardziej, że oskarżony niespełna 6 miesięcy wcześniej ukończył 17 lat.

W tych okolicznościach sprawy wymierzył oskarżonemu karę 5 lat pozbawienia wolności, mając na uwadze, że zagrożenie ustawowe za czyn z art. 148 § 1 kk może mieć wymiar kary pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8, kary 25 lat pozbawienia wolności albo kary dożywotniego pozbawienia wolności. Wymierzona kara 5 lat pozbawienia wolności jest w zasadzie karą w najniższym z możliwych wymiarów, nadzwyczajnie złagodzoną z powodów opisanych powyżej, odzwierciedla wskazane wyżej przesłanki i jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu sprawcy młodocianego, a zarazem działającego w warunkach art. 31 § 2 kk, z jednej strony, z drugiej

zaś uwzględnia wskazane wyżej okoliczności łagodzące. Kara ta jest również karą adekwatną do stopnia społecznej szkodliwości czynu i stopnia zawinienia oraz uwzględnia cele kary w zakresie prewencji szczególnej, jak i ogólnej.

Z kolei postulowana przez prokuratora kara w wyższym wymiarze pozbawienia wolności byłaby karą nazbyt surową, nie tylko nie uwzględniającą podanych okoliczności, ale też, że oskarżony działał z zamiarem nagłym, a swoje zachowanie ograniczył do jednego uderzenia, po którym zaprzestał kolejnych.

P. J. (1) zasługuje na danie mu szansy powrotu do społeczeństwa i możliwości poprawy swojego postępowania, a nawet ułożenia sobie poprawnych relacji rodzinnych i przyjacielskich, wolnych od sytuacji będących przedmiotem skazania, jak i też tych, które do całej sytuacji doprowadziły. Tak skonstruowana kara będzie też sprzyjać właściwemu kształtowaniu się świadomości prawnej społeczeństwa, wpływając na umocnienie się przekonania, że żadne przestępstwo nie uchodzi bezkarnie i nie popłaca, a wręcz przeciwnie spotyka

			<p>się ze sprawiedliwą represją karną. Przede wszystkim umożliwi próbę wychowania oskarżonego, wpojenia mu podstawowych norm społecznych, poszanowania innych osób, w tym ich życia i zdrowia oraz konieczności przestrzegania porządku prawnego.</p>
P. J. (1)	II.	I.	<p>Na podstawie art. 62 kk sąd orzekł wobec oskarżonego system terapeutyczny wykonywania orzeczonej kary pozbawienia wolności. System terapeutyczny odbywania kary dotyczy, zgodnie z przepisem art. 96 kkw dotyczy skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi, w tym skazanych za przestępstwa określone w art. 197–203 KK, popełnionych w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, upośledzonych umysłowo, a także uzależnionych od alkoholu albo innych środków odurzających lub psychotropowych oraz skazanych niepełnosprawnych fizycznie – wymagających oddziaływania specjalistycznego, zwłaszcza opieki psychologicznej, lekarskiej lub rehabilitacyjnej (art. 96 § 1 KKW). Bez wątpienia upośledzony umysłowo oskarżony</p>

			wymaga takiego oddziaływania.
P. J. (1)	III.	I.	<p>Na podstawie art. 46 § 1 kk sąd orzekł od oskarżonego P. J. (1) na rzecz pokrzywdzonego W. F. (1) postulowany przez prokuratora obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę kwoty 2.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.</p> <p>Pomimo, że prokurator spóźnił wniosek (vide art. 49a kpk), takie rozstrzygnięcie należało z urzędu zawrzeć w wyroku. Zrekompensuje bowiem pokrzywdzonemu cierpienia, wynikłe z ataku oskarżonego.</p> <p>Wysokość zadośćuczynienia ustalana z odesłania na podstawie art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 kc, uwzględnia opisany przez pokrzywdzonego w dniu 8 czerwca 2021 r. rozmiar krzywdy (k. 603). Ta limitowana jest bólem po ciosie, czy po zabiegu operacyjnym, okresem niezbędnej hospitalizacji, które z kolei warunkowały czas powrotu przez niego do normalnego życia i funkcjonowania, zarówno w zakresie obrażeń fizycznych wskazanych w opinii biegłych, jak i traum oraz szkód w sferze emocjonalnej i psychicznej, których</p>

			<p>pokrzywdzony zapewne doznał i które mogą przez długie lata wpływać na jego emocje, psychikę, postrzeganie świata, ludzi i relacji.</p> <p>W tym kontekście udowodniona kwota 2.000 zł nie wyklucza dochodzenia w procesie cywilnym wyższego zadośćuczynienia.</p>
<p>7. Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU</p>			
Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
P. J. (1)	IV.	I.	<p>Na podstawie art. 230 § 2 kpk sąd zwrócił (...) Ośrodkowi (...) w R. narzędzie przestępstwa, jako zbędne dla postępowania karnego, po zbadaniu, pobraniu próbek i wydaniu opinii. Prokurator postulując o jego przepadek zapomniał, że zgodnie z treścią art. 44 § 7 kk jeżeli przedmioty wymienione w § 2, a więc narzędzie przestępstwa, nie stanowią własności sprawcy, ich przepadek można orzec tylko w wypadkach przewidzianych w ustawie. Taki wypadek, wbrew prokuratorowi, nie zachodzi.</p>
P. J. (1)	V.	I.	<p>Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności sąd zaliczył oskarżonemu</p>

		okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 4 grudnia 2020 roku, godz. 12.30 (k. 2 akt sprawy) przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.
8. inne zagadnienia		
W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia takiej instytucji przez stronę		
7. Koszty procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
VI.	W sprawie ustalono, że P. J. (1) jest osobą nieposiadającą majątku, obecnie skazaną na długą karę pozbawienia wolności, dlatego też, na podstawie art. 624 § 1 kpk, Sąd zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych, w tym na podstawie art. 17 ustawy z	

	<p>dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 roku, Nr 49, poz. 223 ze zm.) od opłaty. Obciążenie oskarżonego kosztami procesu, byłoby zbyt uciążliwe ze względu na jego sytuację materialną, która uniemożliwia ich poniesienie, poza tym koszty te byłyby niemożliwe do wyegzekwowania.</p>
9. Podpis	
/SSO Tomasz Banaś/ / SSO Joanna Wieczorkiewicz – Kita/	